

Νεανικά Ἀγκυροβολήματα

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟ ΦΥΛΛΑΔΙΟ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ

ΘΕΡΑΠΕΥΤΗΣ ΚΑΙ ΣΗΤΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ

ΤΕΥΧΟΣ 59ο ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2010

Κατηχητικά κεφάλαια

(Ἡ θεραπευτική ὁδὸς καθάρσεως καὶ φωτισμοῦ τῶν Πατέρων, ἀπλανῆς ὁδηγὸς πρὸς τὴ θέωση τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὴ μεταμόρφωση τοῦ κόσμου)

Ἐν μέσῳ προκλήσεων

Βρισκόμαστε ἐν μέσῳ; κρίσεως καὶ μ' αὐτὴν τὴν ἀφορμὴ εἶπαμε νὰ προσθέσουμε καὶ μεῖς τὸ δικό μας λιθαράκι στὰ ὅσα λέγονται τοῦτες τὶς μέρες. Ἀναρωτιέμαι ἂν θὰ μπορούσε νὰ ἰσχύσει στὴν προκειμένη περίπτωσι ὁ λόγος τοῦ παροιμιαστοῦ: « δ ἰ δ ο υ σ ο φ ῶ ἀφορμὴν, καὶ σοφώτερος ἔσται», νὰ διδαχθοῦμε δηλ. ἀπὸ τὴ δοκιμασία αὐτή, νὰ γίνουμε πιὸ σοφοί.

Δὲν ἐννοῶ, βέβαια, νὰ ἀποκτήσουμε γνῶσεις γύρω ἀπὸ τὴν οἰκονομία καὶ τρόπους καλύτερης διαχείρισης γιὰ τὴν ἐξοδὸ μας ἀπὸ τὴ δύσκολη θέση

στὴν ὁποία ἔχουμε περιέλθει. Οἱ γνώσεις αὐτοῦ τοῦ εἶδους θὰ ἦταν ἀποτελεσματικὲς ἂν τὸ πρόβλημα ἦταν καθαρὰ οἰκονομικό. Πολλές, ὅμως, εἶναι οἱ φωνές-ὄχι μόνο ἀνθρώπων τῆς

Ἐκκλησίας- πού λένε ὅτι ἡ κρίσις εἶναι κυρίως πνευματική. Αὐτὸ σημαίνει πὼς ἀκόμα καὶ ἂν εἶχαμε τὸν τρό-

πο νὰ θεραπεύσουμε τὰ οἰκονομικῆς φύσεως προβλήματα τὸ πρόβλημα στὸ σύνολό του θὰ παρέμενε γιὰ ἄλλο εἶναι νὰ ἀντιμετωπίζεις τὴν ἐκδήλωσι ἐνός προβλήματος καὶ ἄλλο τὴν αἰτία. Ὅπως γιὰ παράδειγ-

μα στην ιατρική ό γιατρός ψάχνει να βρεί και να θεραπεύσει την αίτια της ασθένειας και όχι τις έκδηλώσεις της μόνο, έτσι και στην ανθρώπινη ζωή όπου τα υλικά και τα πνευματικά ζητήματα συνδέονται οργανικά μεταξύ τους επειδή ή φύση του ανθρώπου είναι σύνθεση πνευματικού και υλικού, όρατου και άορατου κόσμου¹ θα πρέπει να θεραπεύσουμε την αίτια και όχι την έκδήλωση του προβλήματος.

Ανατρέχοντας στη βιβλική διήγηση για την άπαρξη της ανθρώπινης ζωής μαθαίνουμε ότι ό άνθρωπος πλάστηκε «κατ'εικόνα Θεού» και ζούσε στον Παράδεισο. Για πολλούς ή διήγηση αυτή δεν είναι παρά ένα όμορφο παραμύθι.

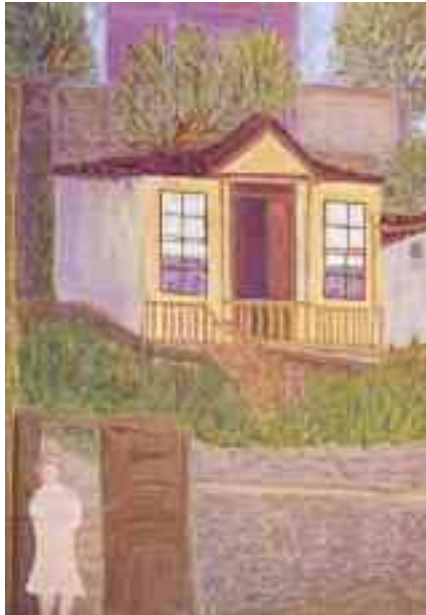
Έμάς όμως μάς ενδιαφέρει τό νόημα πού κρύβεται στη διήγηση αυτή και όχι τό σχήμα μέσα από τό όποίο μάς δίδεται. Τί σημαίνει ζωή στον Παράδεισο; Τί είναι τελικά ό Παράδεισος και γιατί ή ζωή μας φαίνεται να όδηγείται σέ άδιέξοδο;

Αυτό πού μπορούμε να καταλάβουμε σέ μιá πρώτη προσέγγιση (γιατί δεν μπορούμε να τå καταλάβουμε όλα) είναι ότι ζωή στον Παράδεισο σημαίνει μετοχή, ή όποία δηλώνεται στη βιβλική διήγηση με: α. τήν «τροφή» πού παρεχόταν στους πρωτοπλάστους από

τό «Δένδρο» τής ζωής τό «πεφυτευμένον έν μέσω του Παραδείσου»², β. τήν τροφή πού δεχόντουσαν από όλα τå άλλα δένδρα πού τούς έδωσε ό Θεός ως ένα δεύτερο τρόπο σχέσης μαζί του και γ. τή μεταξύ τους σχέση, όπου ό άλλος γίνεται «τόπος» και αίτια συνάντησης με τό Θεό και πηγή ζωής³. Τί είναι λοιπόν Παράδεισος; Η μέσα από τή σχέση με τό Θεό ένότητα των πάντων έτσι ώστε ή ζωή του Θεού να γίνεται ζωή του ανθρώπου και στη συνέχεια και κατά αναλογία ζωή του κόσμου. Τί δεν είναι Παράδεισος; Αυτό πού βίωσε ό άνθρωπος και ό κόσμος ως έκπτωση από τή σχέση, τή μετοχή, τό μοίρασμα τής

ζωής γιατί αυτό σημαίνει ζωή: να μοιράζεσαι τήν ύπαρξή σου με τούς άλλους, δηλ. να αγαπάς.

Από τότε και μέχρι τόν έρχομό του Χριστού ό κόσμος βίωσε τις τραγικές συνέπειες τής άποστασίας του... Και σήμερα 2010 χρόνια μετά τόν έρχομό Του, μετά τή μέσα από τή Ζωή Του ύπενθύμηση ότι ή ζωή είναι μετοχή, (άπό κεί και ή κοινοκτημοσύνη τής πρώτης Έκκλησίας), μετά τή θυσία Του πάνω στο Σταυρό «ίνα πάντες έν ώσιν» με τήν ένότητα πού χαρίζει ή οργανική, όχι ή ιδεολογική, σχέση μαζί Του μέσα από

τήν Κοινωνία τοῦ Σώματος καί τοῦ Αἵματός Του ἐμεῖς συνεχίζομε τήν ἀποστασία μας στο ὄνομα μιᾶς οὐτοπικῆς ἐλευθερίας.

Οἰκοδομοῦμε ἕνα κόσμο χωρίς ἐσωτερική, ὀργανική ἐνότητα, δηλ. χωρίς ζωή, θεμελιωμένο πάνω σέ ιδέες καί συστήματα πού προξενοῦν στοὺς ἀνθρώπους πόνο καί θλίψη. Οἱ ιδέες ὅμως δέν ἐνώνουν οὔτε δίνουν ζωή. Οἱ ιδέες καί οἱ ιδεολογίες (ἂν ὑπάρχουν τέτοιες πιά) μιλοῦν γιά τή ζωή ἀλλά δέν μποροῦν νά δώσουν ζωή. Συμβαίνει, ὅπως λέει ὁ ἅγιος Μάξιμος ὁ Ὁμολογητής, ὅτι καί μέ τή φωτιά: ἂν τή φέρεις ἀπλᾶ στο νου σου (σάν ιδέα) δέν σέ ζεσταίνει. Δέν μπορεῖ καμιᾶ ιδεολογία, κανένα ἀνθρώπινο κατασκεῦασμα νά προσφέρει ἀληθινή ἐνότητα καί ὡς ἐκ τούτου ἀλληλεγγύη, ἔγνοια γιά τὸν ἄλλο.

Τὸ δυστύχημα ὅμως εἶναι ὅτι πολλοὶ ἀπὸ μᾶς ζοῦμε τή σχέση μέ τὸ Χριστὸ ὡς ιδεολόγημα καί πῶς νά ζεστάνουμε τὸν ἑαυτὸ μας πρῶτα ἀπ' ὅλα καί μετὰ ὅλους ὅσους ζοῦν μέσα στήν παγωσιά αὐτοῦ τοῦ «χειμῶνα»; Θέλω, παρὰ ταῦτα, νά θυμίσω σ' ὅσους ἀποζητοῦν ἕνα λόγο παρηγορίας μέσα στις δυσκολίες αὐτὲς τήν εἰκόνα τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ. Στήν εἰκόνα αὐτὴ τὸ χαρμόσυνο γεγονός τῆς γέννησης φαίνεται νά ἐπισκιάζεται ἀπὸ

τήν ὑπενθύμηση τοῦ θανάτου. Ἡ σκοτεινὴ σπηλιά πού συμβολίζει τὸν Ἄδη καί ἡ φάνη πού μοιάζει μέ τάφο παρατέμπουν στὸν ἀγῶνα πού ἔχει μπροστά του τὸ Νεογέννητο Βρέφος ὅπως καί καθέννας πού θέλει νά ἀκολουθήσει τὸν Χριστό. Κι ὅμως, στο πείσμα

τῶν ἰσχυρῶν τοῦ κόσμου πού πίστεψαν πῶς σταυρώνοντάς Τον θά ἤσυχάσουν μιὰ καὶ καλὴ μ' Αὐτόν, ἀπρὸ σμεινα «ἤλθε διὰ τοῦ Σταυροῦ χαρὰ ἐν ὄλω τῷ κόσμῳ». Μήπως δέν μπορεῖ νά γίνει τὸ ἴδιο καί σήμερα; « Ἰ η σ ο ὺ ς Χριστὸς χθὲς καὶ σήμερον ὁ αὐτὸς καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας». (Εβρ.13,8)

παπα-Νικόλας Αλεξάκης

1. «Ἐδει δὲ ἐξ ἀμφοτέρων μίξιν γενέσθαι...οἷόν τινα σύνδεσμον τῆς ὀρατῆς τε καὶ ἀοράτου φύσεως...» κ.έ. "Ἐκδοσις ἀκριβῆς τῆς Ὁρθοδόξου πίστεως, ἐκδ. Γρηγ. Παλαμᾶς, σελ. 210

2. Εἶναι χαρακτηριστικὸ τὸ προεόρτιο ἀπολυτίκιο τῶν Χριστουγέννων, ὅπου λέγονται τὰ ἐξῆς: « Ἐτοιμάζου Βηθλεέμ ἡνοικταί πᾶσιν ἡ'Εδέμ. Εὐτρεπίζου Ἐφραθᾶ, ὅτι τὸ ξύλον τῆς ζωῆς, ἐν τῷ Σηλαιῷ ἐξήνθησεν ἐκ τῆς Παρθένου...ἔξ οὗ φαγόντες ζήσομεν οὐχὶ δὲ ὡς ὁ Ἀδὰμ τεθνηξόμεθα...».

3. Στὸ Γερωντικὸ (ἐκδ. Ἀστέρος, σελ.2, θ') γράφει: «... ἐκ τοῦ πλησίον ἐστὶ ἡ ζωὴ καὶ ὁ θάνατος, ἂν γὰρ κερδήσωμεν τὸν ἀδελφὸν τὸν Θεὸν κερδαίνομεν...».

«Ἡ κρίση ὡς πρόκληση»

Ἡ οικονομική κρίση πού ἔχει ξεσπάσει ἐδῶ καί δύο χρόνια εἶναι ἡ ἔκφανση τῆς λειτουργίας ἐνός συστήματος πού ἔχει στή φύση του τήν ἀποθέωση τοῦ ἀτομικοῦ κέρδους, τό θαυμασμό πρὸς τόν πλουτισμό, τήν ἀντιμετώπιση τοῦ κόσμου ὡς ἐμπορεύματος καί τήν ἀποδοχή τῆς ἀδικίας. Εἶναι κοροϊδία νά καταγγέλομε ὡς ἐνόχους κάποιους κερδοσκόπους, ὅταν στήν πράξη δοξολογοῦμε ἕνα σύστημα τό ὁποῖο ἔχει ὡς σκοπό νά κατασκευάζει τόν ἄνθρωπο κερδοσκόπο, τόν ἄνθρωπο καταναλωτή, τόν ἄνθρωπο ἐπενδυτή.

Συχνά πυκνά ὑπερηφανεύομαστε στά λόγια γιά τήν Ὁρθοδοξία μας, πού δέν ἔχει καμιά σχέση μέ

τόν Προτεσταντισμό (Καπιταλισμό) καί τόν Καθολικισμό (Φεουδαρχία), ἀλλά δυστυχῶς ὁ τρόπος ζωῆς καί λειτουργίας μας, δέν διαφέρει καί πολύ ἀπ' αὐτούς. Βέβαια υπάρχουν καί πολλοί ἄνθρωποι (κληρικοί-λαϊκοί) πού διασώζουν τήν ἀγωνία καί τήν ἄρνηση ἀπέναντι στόν πλουτισμό, διασώζουν τό μυστήριο τοῦ ἀδελφοῦ καί ἀρνοῦνται τήν πάσης φύσεως ἐξασφάλιση καί βόλεμα. Βεβαίως ὑπάρχει καί ἕνας ἄλλος κίνδυνος μέσα στήν Ἐκκλησία, τό νά ἐπιδίδεται σέ κοινωνικά ἔργα, ἔργα ὅμως πού δέν εἶναι

προφητικά, πού δέν φανερώνουν δηλαδή ἕνα ὄραμα ἄλλου τρόπου ὑπάρξεως¹.

Κι ὅμως ἡ ἱστορία μας καί ἡ παράδοσή μας εἶναι γεμάτη ἀπό φωτεινά παραδείγματα, ὅπου αὐτή ἡ κρίση μπορεῖ νά λειτουργήσει ὡς κέντρισμα καί ὡς εὐκαιρία. Διαβάζοντας τό βιβλίο «Τουρκοκρατία» τοῦ π. Γεωργίου Μεταλληνοῦ, βλέπουμε πῶς ὅπου λειτουργοῦσε ὁ θεσμός τῆς κοινότητος μέ κέντρο τήν Ἑνορία, ἐκεῖ εἶχαμε τόν

τύπο τοῦ ἑλληνικοῦ τρόπου ὑπάρξεως. Κάθε ὀρθόδοξος ναός γινόταν κέντρο κοινοτικῆς ζωῆς, πού ταυτιζόταν ἔτσι ὀριακά ἀλλά καί λειτουργικά μέ τήν Ἑνορία. Στήν Ὁρθοδοξία ἡ διάσταση ἀνάμεσα στή θρησκευτική καί κοινωνική σφαῖρα εἶναι ἀδιανόητη. Ἡ ζωὴ ἀντιμετωπίζεται ἐνιαία, ὡς μία ἐνότητα καί ὁλότητα. Ἡ δομὴ τῆς ὀρθόδοξης κοινωνίας εἶναι κοινοτική-κοινοβιακή. Στήν παράδοσή μας ἡ Ἑνορία ποτέ δέν ὑπῆρξε χῶρος μόνο θρησκευτικῶν, ἀλλά καί κοινωνικῶν συνάξεων, χῶρος ἐπίλυσης τῶν προ-

βλημάτων της Ένορίας ως σώματος.

Στίς κοινότητες επιβίωσε τό φιλό-
θωπο πνεύμα καί ή συναδέλφωση
τών ραγιαδών. Σ' αυτές γινόταν κατά
κάποιο τρόπο «ισότιμη κατανομή τής
πενίας» (Ν. Σβορώνος), πού έκφρα-
ζόταν μέ τή δίκαιη κατανομή τών
οικονομικών βαρών. Μέσα από τό
ποτήριο τής θείας Εύχαριστίας σφυ-
ρηλατήθηκε μιά ένότητα σέ όλα τά επί-
πεδα: έθνική, οικονομική, ψυχολογική.
Η καταπίεση άλλωστε τού κατακτητή
ήταν ή έξωτερική πρόκληση γιά τήν
ένίσχυση τού κοινοτικού πνεύματος.
Τό κέντρο τής ένοριακής ζωής ήταν καί
είναι ή λατρεία πού πραγματοποιείται
ώς ένοριακή σύναξη. Είναι ή μόνη λα-
οσύναξη πού δέν διακόπηκε ποτέ
στήν ιστορία τού Γένους. Στήν έκκλη-
σία τού χωριού, στά έξωκλήσια, στά
μοναστήρια, δινόταν αδιάκοπα ή
εύκαιρία στους Ρωμηούς νά συ-
ναντώνται στό ένα σώμα καί νά με-
τέχουν στή λειτουργία του.

Έτσι ή ένοριακή ζωή ήταν άνεξάντ-
λητη πηγή δυνάμεων. Ένίσχυε τόν
ψυχικό δυναμισμό τών ύποδούλων
καί κρατούσε άκμαίο τό φρόνημά
τους. Η Έκκλησία όχι μόνο μέ τή
δράση καί τίς θυσίες της, αλλά καί
μόνο μέ τήν παρουσία της εξασφάλι-

ζε τήν απρόσκοπτη συνέχεια τού Γέ-
νους, διασώζοντας τή ζωή του άμε-
τάβλητη, μέσα σέ κλίμα έλευθερίας
πού μετρίαζε τή σκέψη τής δουλείας
καί άμβλυνε τά άρνητικά αισθήματα
πού αυτή γεννούσε. Πέρα όμως από τή
συναδέλφωση καί τό κήρυγμα έλπίδας,
μέσα από τό κοινοτικό σύστημα μέ
κέντρο τήν Ένορία δημιουργήθηκε
ένας ζωντανός οργανισμός, πού μό-
ρεσε καί εξέθρεψε καί στήριξε τούς Ρω-
μηούς όχι μόνο ψυχικά καί πνευματι-
κά, αλλά καί ουσιαστικά. Όπου υπήρχε
μοναστήρι δέν υπήρχε μόνο πνευμα-
τική βοήθεια αλλά καί τρόποι κατα-
φυγής καί προστασίας τών διωκομέ-
νων. Επίσης, τά μοναστήρια λειτούρ-
γησαν καί ως κέντρα παιδείας καί
παρηγοριάς².

Έτσι όχι μόνο διασώθηκε ό Έλληνας,
μέσα από τίς Κοινότητες, αλλά δημι-
ούργησε καί ένα αξιολογότατο λαϊκό
πολιτισμό, άγνωστο στους πολλούς.

Κοινοτική οργάνωση μέ άυθεντικά
στοιχεία δημοκρατίας, οικονομική
ανάπτυξη, παιδεία, τέχνη, λογοτεχνία.
Ένας πολιτισμός πού δέν έκτιμήθηκε
όπως πρέπει, ίσως γιατί δέν έγινε ιδι-
αίτερα γνωστός, επειδή ίσως φρόντι-
ζαν γι' αυτό κάποιοι πού ήθελαν νά
δυτικοποιήσουν τόν ελληνικό λαό.

Όμως αυτή είναι η παράδοσή μας, ο πολιτισμός μας, η ιστορία μας, και καιρός είναι να μάθουμε και να διδαχθούμε απ' αυτά. Ειδικά τώρα με την οικονομική κρίση, βλέπομε ότι υπάρχει λύση δοκιμασμένη στο παρελθόν. Νά ξαναγίνουν τὰ μοναστήρια και οί ένορίες μας χώρος στήριξης και σφυρηλάτησης του όρθοδόξου πνεύματος και του όρθόδοξου τρόπου ζωής. Όχι μόνο με λόγια, ήθικολογίες και εύχολόγια αλλά με πράξεις. Όταν ο άλλος

ξαναγίνει αδελφός και όταν λειτουργήσει τό κοινοβιακό-άσκητικό πνεύμα τής Έκκλησίας, τότε μπορούμε να κάνομε πολλά πράγματα. Η Έκκλησία (μοναστήρια και ένορίες) πρέπει να δημιουργήσει τίς

υποδομές (όπου βέβαια υπάρχει ή δυνατότητα) για να αγκαλιάσει και να στηρίξει τίς στρατιές των άνέργων, άέργων, φτωχών που προκύπτουν καθημερινά από τήν κρίση. Άς μήν μπει ή Έκκλησία στον έπιχειρηματικό χώρο (δέν ταιριάζουν στην Όρθοδοξία οί μάνατζερ και οί όφσór εταιρίες), έξάλλου πολύ πληγώθηκε και σκανδαλίστηκε ό λαός μας. Άς γίνει ή Έκκλησία εκείνο που ήταν πάντα. Νοσοκομείο ψυχών και σωμάτων. Έτσι αγαπήθηκε και έτσι καταξιώθηκε στη συνείδηση του άπλου Έλληνα, σαν ένα κομμάτι από τήν σάρκα του και σαν ένα όστό από τά όστά του, που όμως δέν τόν άφηνε ποτέ μόνο, αλλά πάντα του έδινε όραμα και προοπτική.

Μπορούμε να βρούμε τρόπους να αξιοποιήσομε τήν ευκαιρία. Η κρίση μπορεί να γίνει πρόκληση και να λειτουργήσει ως ευκαιρία για να ενεργοποιηθεί ή Ένορία. Όταν υπάρχει αυθεντικός εκκλησιαστικός τρόπος ζωής και λόγος παύουν τὰ ιδεολογήματα και ή αγάπη, αυθεντική και άκέραια, βρίσκει τρόπους διακονίας. Σίγουρα υπάρχουν πολλά προβλήματα που πρέπει να ξεπεραστούν, όπως όργάνωσης, τεχνογνωσίας κ.λπ. Πάνω

από όλα όμως νομίζω προτεραιότητα έχει τό πρόσωπο. Όταν υπάρχουν πρόσωπα, αυθεντικά, άγιασμένα, προφητικά μπορούν να αλλάξουν τόν κόσμο. Έπίσης ή κρίση μπορεί να λειτουργήσει καθαρτικά για τόν

καθένα μας. Νά ξαναδούμε τίς προτεραιότητές μας και να ιεραρχήσομε ξανά τίς ανάγκες μας. Καί κυρίως να κάνομε έσωτερικό άγώνα για τήν τελείωση και τόν άγιασμό μας. Μακάρι ή οικονομική κρίση να λειτουργήσει σαν ξυπνητήρι στίς συνειδήσεις μας, στον άστισμό μας και στη βόλεψή μας. Θέλει όμως πολύ πόνο, αγάπη, ένδεχομένως και αίμα.

*Γεώργιος Ζωγραφίνης
(Θεολόγος καθηγητής)*

1. Περιοδικό «ΣΥΝΑΞΗ», τεύχος 114, σελ. 3-4.

2. Πρ. Γεωργίου Μεταλληνού, Τουρκοκρατία, σ. 106, 118-119.

Ὁ κοιμισμένος Γίγαντας

Τόσα χρόνια, πέρασαν χρόνια, περπατούσαμε στὶς μύτες τῶν ποδιῶν μας μὴν τὸν ξυπνήσουμε. Ποιόν; Τὸν γίγαντα. Καί τώρα πού τὸν χρειαζόμαστε γιὰ νὰ μᾶς βγάλει ἀπ' τὸ ἀδιέξοδο, ἀκόμη κοιμάται. Ξύπνα. Ξύπνα ντέ! Χοοοψψψψ, χοοοοοψψψψ.

Πῶς τὰ καταφέραμε ἔτσι; Ἐ, νὰ θέλαμε νὰ δοκιμάσουμε τίς δυνάμεις μας, ἂν μπορούμε καί χωρὶς αὐτόν.

Γοητευμένοι ἀπὸ φῶτα κίβδηλα, ιδέες, πρότυπα, τρόπους ζωῆς. Τοῦ εἴπαμε νὰ πάει στὴν ἄκρη καί πήγε. Ἐστρωσε τὸ ψαθὶ του καί τὸν πήρε ὁ ὕπνος. Καί

ἐμεῖς τί ἀποκάμαμε; Ἀπομονωθήκαμε καί ἐπῆλθε ἡ διάσπαση. Ἐγινε ἡ δύναμή μας ἀδυναμία καί γεμίσαμε ψυχικά σύνδρομα καί ἄγχη, πανικοβλημένοι ἀπ' τὴν τόση μοναξιά. Διψᾶμε γιὰ “ἐλευθερία” λέγαμε, μὰ στὴν οὐσία λαχταρούσαμε ἡδονές καί μιγχιμπιδία. Ἐνδεδυμένοι φύλλα συκῆς (τίς διακηρύξεις μας περὶ ἐξαυλωμένων κινήτρων) καί γιρλάντες μέ γλαδιόλες (τὴν ἀνοησία μας) ἀνταλλάξαμε τὰ μαργαριτάρια τῆς ψυχῆς μας μέ καθρεφτάκια καί γυαλιστερά φω-μπιζού. Εἶναι prada εἶναι gucci, ἄχ λιποθυμῶ, ἄχ τρελαίνομαι, ἄχ σβῆνει τὸ φῶς τῶν ὀματιῶν μου. Πουλήσαμε φθηνὰ τίς ἀρετές μας, τὴν ταπεινοσύνη, τὴ σεμνότητα, τὴν καλοσύνη, τὴν παλληκαριά καί τόσες ἄλλες, τὴν τιμιότητα, τὴ φρόνηση, τὴν

εὐλάβεια, νὰ συνεχίσω;

Ἔλα, ἄστα αὐτὰ τώρα βάλε κι ἐσύ ἓνα χεράκι νὰ τὸν ξυπνήσουμε.

Καί μετὰ, τί θὰ γίνει μετὰ; Ἄς ποῦμε πῶς ὁ γίγαντας σηκώνεται στὰ πόδια του καί οἱ ἐχθροὶ μας διασκορπίζονται στὶς τέσσερις μεριές τοῦ ὀρίζοντα. Ἐμεῖς ξανά νοικοκυραῖοι, ξανά ὠραῖοι, ξανά λεφτά, πλούτη, ἀνέσεις... Πάλι τὰ ἴδια θὰ ἔχουμε ἢ χειρότερα; Θ' ἀλλά-

ξουμε νοοτροπία ἢ θὰ γίνομε ἄγρια θηρία; Ὅταν ἓνα δαιμόνιο φύγει ἀπ' τὸν ἄνθρωπο περιπλανᾶται ἀπὸ τόπο σὲ τόπο... Ἐπειτα ξαναγυρνᾶ ἐκεῖ πού ἦταν καί

τά βλέπει ὅλα ὁμορφα καί τακτοποιημένα. Καί τί κάνει; Φωνάζει καί τοὺς ἄλλους, τοὺς δικούς του καί δαιμονίζεται γιὰ τὰ καλά ὁ ἄνθρωπος. Μὴν τὴν πάθουμε ξανά αὐτὴ εἶναι ἡ εὐκαιρία μας, καιρὸς ν' ἀλλάξουμε καί νὰ σώσουμε τὴν ψυχὴ μας καί τὴν πατρίδα μας, ἂν δέν τὴν ἐκμεταλλευτοῦμε τώρα, ἂν δέν μετανοήσουμε, μετὰ δέ μᾶς γλιτώνει οὔτε ἓνας γ' παγκόσμιος πόλεμος.

Ἐπειδὴ, λοιπόν, ἐμεῖς (πλὴν κάποιων ἐξαιρέσεων πού λούφαζαν στὰ πέριξ ἀπαρνημένοι καί ἀπόκληροί -τὰ πριγκιπόπουλα- θὰ σᾶς μιλήσω κάποτε γι' αὐτὰ) εἴμαστε καμμένοι (σάν τὰ δάση μας), τὸ μόνο πού μᾶς σώζει εἶναι ἡ βαθιὰ μετάνοια μέχρι τὸ τέλος τῆς ζωῆς μας, ἡ προσευχὴ καί ἡ νηστεία. Μᾶς

έφαγε ή μετανεωτερικότjη για νά λέμε και τά σύκα σύκα. Θά ζουµε πάντοτε µέ τό φόβο µήν τυχόν ξανακυλήσουµε στή µαταιότjη και στά τιποτένια. Παλληκαράκια τjης φακjης, ανθρωπάκια τjης σειράς, χτυπούν τά δόντια µας απ' τjην τροµάρα. Άνήµποροι και φουκαράδες.

Η παραδοχή όμως τjης αδυναµίας µας αϋτjης και ή έπακόλουθη ένεργοποίηση τών δυνάµεων τjης παράδοσjς µας, θά γίνει τό ξίφος πού θά κάνει κοµµάτια τό άδοξο πεπρωµένο πού µας προδιαγράφουν. Άπό τίς στάχτες µας θά γεννηθεί κάτι νέο, άγνό και ύγιές, μία νέα Έλλάς του µόχθου και τjης λεβεντιάς, τjης ταπεινοσύνης και τjης φιλαδελφίας. Τό πιστεύετε αϋτό; Έγώ τό πιστεύω. Γιατί ό έλληνισµός είναι πολύ δυνατός, όχι άπλά πολύ, είναι μία δύναµη πανίσχυρη σαν όρμητικό ποτάµι µέ καθάρια νερά όλο ζωή και όµορφιά άρχέγονο και συνάµα σύγχρονο. Ποιά κρίση, ποιά πτώχευση, ποιά κακόµοιρη Έλλάς; Σά λεβέντης νησιώτjης πού χτυπάει κάτω τό χταπόδι θά τjην βάλουµε κάτω κι έµεις τjην κρίση, κάθε ένας από έµας και όλοι µαζί, ή ισχύς εν τjη ενώσει πού λέγαν κι οί πρόγονοί µας. Έµεις είµαστε ό γίγαντες, όλοι έµεις αποτελοϋµε τό ρωµέικο και δέν είµαστε µόνοι µας, έχουµε τ' αδέρφια µας, τίς ψυχές τών άγίων και τών δικαίων,

κι έχουµε τά πρωτοπαλλικάρα µας τούς ιεράρχες µας, τούς παπάδες µας, τούς μοναχούς και τίς μοναχές. Άρχηγός όποιος αγαπά πολύ, γιατί ή αγάπη όδηγεί και στήν κρίσιµη στιγµή κανείς δέ θ' άνεχτεί τό κάλπικο.

Έµπρός λοιπόν ξεκινάµε, ξυπνάµε απ' τόν λήθαργο (καληµέρα είπαµε; Καλή σας µέρα), σταµατάµε νά κουτρουβαλάµε στήν κατηφόρα πού καταχρηστικά όνοµάζουµε ζωή και δυναµικά παίρνουµε τjη ζωή στά χέρια µας. Φρένο και όπισθεν, ανηφόρα τώρα.

-Μά είναι κουραστικό! Μπορώ νά περπατάω άνάποδα, µού φαίνεται πιό ξεκούραστο; Κάνε όπως θές, µόνο άνέβαινε.

Νά ζήσουµε ναι, νά τριφτεί τό πρόσωπό µας στή λάσπη, νά µατώσουµε ναι, αλλά για ποιόν, για τjη Ζωή, για τό Φώς του κόσµου, νά σηκώσουµε τόν σταυρόν για Έκείνον και ό σταυρός θά γίνει λάβαρο νίκης. Ό Θεός µας είναι κραταιός και δυνατός, Κύριος τών δυνάµεων, Βασιλεύς τjης δόξης µαζί του στόν άγώνα, µαζί του και όταν όλιγοπιστοϋµε στίς στιγµές άγωνίας και άπόγνωσης. Δόξα τω Θεώ νά λέµε, δόξα τω Θεώ και «θά βγοϋµε πέρα», δόξα τω Θεώ.

Μαρία Βεργιάκη
(Φιλόλογος καθηγήτjρια)